

พฤติกรรมความรุนแรงในการใช้สื่อของนักเรียนในจังหวัดเชียงใหม่

วิชุดา มาตันบุญ

ศูนย์วิจัยปัญหาสังคม สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

E-mail: Vichu.m@hotmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) สำรวจพฤติกรรมการใช้สื่อของนักเรียน 2) เพื่อทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงในโซเชียลมีเดีย และพฤติกรรมรู้ทันการใช้งานโซเชียลมีเดียของนักเรียน เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ เครื่องมือการวิจัยคือแบบสอบถาม โดยเก็บข้อมูลในโรงเรียนเป้าหมาย 4 แห่งในจังหวัดเชียงใหม่ กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนโรงเรียนละ 200 คน รวมทั้งหมด 800 คน พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คนไทยวน/คนเมือง เรียนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พักอาศัยอยู่กับบิดามารดา/บิดามารดาพร้อมญาติ ผู้ปกครองมีอาชีพรับจ้างทั่วไป/ใช้แรงงาน เวลาว่างมักจะฟังเพลง/ดูหนัง/ดูโทรทัศน์ ชอบเล่นเกมส่ต่อสู้อยู่ ชอบภาพยนตร์/ละครแนวแอ็กชั่น มักจะเล่น YouTube เป็นประจำ และใช้โซเชียลมีเดียสำหรับพูดคุยกับเพื่อนและการเรียน นักเรียนส่วนใหญ่ไม่เคยกระทำ/ถูกกระทำการกลั่นแกล้งและเกลียดชังในโซเชียลมีเดีย มีพฤติกรรมรู้ทันการใช้โซเชียลมีเดีย คือ มีการวิเคราะห์ข้อมูลข่าวสารก่อนเป็นประจำ และการทดสอบสมมติฐานพบว่าพฤติกรรมถูกกลั่นแกล้งในโซเชียลมีเดีย พฤติกรรมกลั่นแกล้งในโซเชียลมีเดียและพฤติกรรมเกลียดชังในโซเชียลมีเดียขึ้นอยู่กับอาชีพของผู้ปกครอง และพฤติกรรมรู้ทันการใช้งานโซเชียลมีเดียขึ้นอยู่กับกิจกรรมเวลาว่างของนักเรียน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ : พฤติกรรม, ความรุนแรง, การกลั่นแกล้งในโซเชียลมีเดีย, การสร้างความเกลียดชัง, การรู้เท่าทันสื่อ

Violent Behavior in Media Use by Students in Chiang Mai Province

Wichulada Matanboon

Researcher Social Research Institute, Chiang Mai University

E-mail: Vichu.m@hotmail.com

Abstract

This research article was a quantitative research that aimed to 1) survey student social media usage behaviors; 2) to test the hypothesis of student violence behavior on social media and media information literacy behavior. The research was launched by collecting data using questionnaires from 4 target schools in Chiang Mai Province, 200 students per school, totaling 800 students. The results showed that most of the students are female [Thai-Yuan and Khon Muang] study in Grade 12, live with their parents or with relatives. Their parents were employee or labor. In their free time, they usually listened to music, watch movies or TV such as action movies, enjoy fighting games and often play on YouTube. Moreover, they also use social media to chat with friends and to study. Most of the students don't have experienced Cyberbullying on social media. In media information literacy behavior, they also had a regular analysis of information beforehand. The hypothesis tests founded that Cyberbullying and hate speech depend on the parent's occupation. And the social media awareness behaviors depend on the student's free time at the 0.05 level of statistical significance.

Keywords: Behavior, Violence, Cyberbullying, Hate Speech, Media Literacy

บทนำ

ปัญหาการกลั่นแกล้งในโรงเรียนนับเป็นปัญหาสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อพัฒนาการด้านต่างๆ ของเด็กเยาวชน โดยเฉพาะพัฒนาด้านการเจริญเติบโต ด้านการเรียนรู้ ด้านอารมณ์ รวมทั้งด้านสังคม ซึ่งเหยื่อหรือผู้ถูกระทำความรุนแรงได้รับผลกระทบนี้ต่อไปในระยะยาว จากการศึกษาของ UNESCO (2017) ในประเทศอังกฤษพบว่าเด็กอายุ 16 ปีถูกกลั่นแกล้งที่โรงเรียนมีโอกาสมากขึ้นในการที่จะไม่ได้รับการศึกษาต่อ และส่งผลกระทบต่อการทำงานในอนาคต รวมทั้งได้รับค่าจ้างในระดับต่ำโดยได้รับรายได้น้อยกว่าผู้ที่ไม่ถูกกลั่นแกล้ง และจากการศึกษาในประเทศไทยพบว่านักเรียนร้อยละ 31 ของนักเรียนที่มีความหลากหลายทางเพศถูกกลั่นแกล้งทางการล้อเลียนและมีการขาดเรียนในเดือนถัดมา หรือการศึกษาในประเทศอาร์เจนตินา พบว่าร้อยละ 45 ของนักเรียนที่มีความหลากหลายทางเพศมีการออกจากโรงเรียนและผลการเรียนตกต่ำมากกว่านักเรียนคนอื่น การกลั่นแกล้งภายในโรงเรียนของเด็กเยาวชนส่งผลกระทบต่อการดำรงชีวิตต่อไปของเหยื่อหรือผู้ถูกระทำความรุนแรงอย่างมาก ปัจจุบันพบว่ามีกรกลั่นแกล้งทางออนไลน์หรือการกลั่นแกล้งบนอินเทอร์เน็ต ซึ่งเป็นการเพิ่มมิติของความเสี่ยงและความเจ็บปวดให้กับเหยื่อ การกลั่นแกล้งออนไลน์มักเป็นเรื่องเกี่ยวกับการโพสต์หรือส่งข้อความอิเล็กทรอนิกส์ รวมถึงข้อความ รูปภาพ หรือวิดีโอ โดยเป็นการละเมิด ข่มขู่ ผ่านแพลตฟอร์มโซเชียลต่างๆ เช่น เครือข่ายสังคมออนไลน์ (online social networks) ห้องสนทนา (chat rooms) บล็อก (blogs) การส่งข้อความตอบโต้ (instant messaging) เป็นต้น กลั่นแกล้งบนออนไลน์ผ่านการแพร่ข่าวลือ การโพสต์ข่าวดัง การโพสต์ข้อความที่ทำร้ายจิตใจ ความคิดเห็นหรือรูปภาพอับอายของผู้อื่น กีดกันผู้อื่นออกจากสังคมออนไลน์ หรือแม้แต่การสื่อสารใดๆ ที่ช่วยให้ผู้กระทำผิดยังคงอยู่ ซึ่งผู้กระทำผิดไม่ต้องระบุชื่อ ที่อยู่ก็สามารถกลั่นแกล้งผู้อื่นบนโลกออนไลน์ได้ตลอดเวลา ทุกวัน และข้อความหรือรูปภาพที่สร้างความเสียหายแก่เหยื่อก็สามารถเผยแพร่ได้เป็นวงกว้าง (UNESCO, 2017)

จากข้อมูลของศูนย์ป้องกันและแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัวจังหวัดเชียงใหม่ (ศปก.) ได้รับแจ้งเหตุความรุนแรงทั้งหมด 43 รายเป็นเด็ก 6 ราย เป็นผู้ใหญ่ 37 ราย กรณีที่เป็นเด็กได้ส่งต่อให้ได้รับความช่วยเหลือและคุ้มครองสิทธิ โดยให้เข้าพักและบำบัดฟื้นฟูที่บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดเชียงใหม่เพื่อให้เด็กได้รับความปลอดภัย เนื่องจากผู้กระทำคือบุคคลใกล้ชิดภายในครอบครัว และสอดคล้องกับข้อมูลของมูลนิธิรักษ์เด็กมีจำนวนเด็กที่ได้รับการช่วยเหลือทั้งหมดที่อำเภอฝาง 84 ราย สำหรับความรุนแรงบนโลกออนไลน์ในจังหวัดเชียงใหม่พบว่ามีมากขึ้น เป็นกรณีเด็กถูกล่อลวงให้ถ่ายคลิปวิดีโอหรือภาพนิ่งของอวัยวะเพศ ของลับ เพื่อนำมาจำหน่ายในกลุ่มไลน์ซึ่งเป็นกลุ่มปิด โดยจำหน่ายให้กับผู้ที่นิยมเสพยาเสพติดผ่าน Google Drive (เป็นพื้นที่จัดเก็บออนไลน์แบบ Cloud Computing) ให้ทำการดาวน์โหลดเอง แต่ภาพคลิปถูกเผยแพร่อย่างต่อเนื่องจนขายคลิปได้เงินเรื่อย ๆ ส่งผลกระทบต่อเด็กที่ถูกกระทำ นับว่าปัญหาความรุนแรงในเด็กนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับการใช้สื่อออนไลน์ของจังหวัดเชียงใหม่มีความน่ากังวลมากขึ้นเรื่อยๆ โดยเฉพาะในช่วงที่มีการเรียนการสอนแบบออนไลน์เด็กนักเรียนไม่ได้ไปโรงเรียนและใช้เวลาอยู่บนโลกออนไลน์นาน เด็กจึงแสดงออกถึงพฤติกรรมความรุนแรงผ่านโลกออนไลน์มากขึ้นด้วยและเด็กก็สามารถเข้าถึงสื่อได้ง่าย

บทความวิจัยนี้ เป็นการนำเสนอผลการศึกษาในโครงการวิจัยเรื่องการพัฒนาสื่อประเด็นความรุนแรงเพื่อลดปัญหาความรุนแรงของนักเรียนที่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ ประจำปีพ.ศ. 2562 เป็นการสำรวจพฤติกรรมการใช้สื่อ (Baseline data) ของ

นักเรียนในจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อนำไปสู่การออกแบบหลักสูตรการอบรมให้ความรู้กับนักเรียนในประเด็น พฤติกรรมความรุนแรง การรู้เท่าทันสื่อและมีทักษะในการใช้สื่อ และสามารถพัฒนาสื่อสร้างสรรค์ เผยแพร่เพื่อลดความรุนแรงในนักเรียน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. สำรวจพฤติกรรมการใช้สื่อของนักเรียนในจังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงในสื่อโซเชียลมีเดียและพฤติกรรมการรู้ทันการใช้งานโซเชียลมีเดียของนักเรียนในจังหวัดเชียงใหม่

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยมีองค์ประกอบวิธีการศึกษาและวิเคราะห์ดังนี้

1) ประชากรของการศึกษาค้างนี้ คือ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนรัฐบาลในจังหวัดเชียงใหม่ มีทั้งหมด 29 โรงเรียน มีนักเรียนจำนวน 17,648 คน โดยจะใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (2 Stage Sampling) (1) สุ่มโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาของรัฐบาลขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษในจังหวัดเชียงใหม่จากจำนวน 9 โรงเรียน โดยวิธีสุ่มอย่างง่าย โดยสุ่มโรงเรียนในเมืองจำนวน 1 โรงเรียน และสุ่มโรงเรียนนอกเมืองจำนวน 3 โรงเรียนรวมเป็น 4 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนยุพราชวิทยาลัย โรงเรียนฝางชนูปถัมภ์ โรงเรียนสันป่าตองวิทยาคม และโรงเรียนจอมทอง (2) สุ่มนักเรียนกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนละ 200 คน รวมทั้งหมด 800 คน

2) เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสอบถาม ในรูปแบบ Google form โดยประกอบไปด้วยคำถามปลายเปิด (Open-Ended Question) และคำถามปลายปิด (Close-Ended Question) ทั้งหมดแบ่งออกเป็น 4 ส่วน โดยแบ่งโครงสร้างของแบบสอบถามได้ดังนี้ ส่วนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้สื่อออนไลน์ของนักเรียน ส่วนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับทัศนคติและพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงในโซเชียลมีเดียของนักเรียน ส่วนที่ 4 คำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการรู้เท่าทันการใช้โซเชียลมีเดียของนักเรียน

3) การทดสอบเครื่องมือเก็บข้อมูล ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามเพื่อใช้ในการวิจัยครั้งนี้ โดยทำการทดสอบความเที่ยงตรง (Validity) และทดสอบความน่าเชื่อถือ (Reliability) มีค่าเชื่อมั่น 0.960 ซึ่งเป็นค่าความเชื่อมั่นระดับสูง จึงถือว่าแบบสอบถามชุดนี้มีความน่าเชื่อถืออยู่ในเกณฑ์ที่ใช้ได้

4) วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาทำการเก็บ รวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการแจกแบบสอบถาม (Questionnaire) ให้แก่นักเรียนทั้งในรูปแบบเอกสารและ QR Code สำหรับจัดเก็บแบบออนไลน์ และนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาหาค่าสถิติโดยผ่านโปรแกรมสำเร็จรูป ซึ่งแบบสอบถามทั้งหมดที่ส่งไปโรงเรียนจำนวน 800 ชุดได้รับกลับมาจำนวน 800 คิดเป็น 100%

5) วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ทำการวิเคราะห์และนำเสนอค่าสถิติเชิงบรรยาย (Descriptive statistics) ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ผู้วิจัยได้เลือกใช้การทดสอบแบบไคสแควร์ (Chi-Square Test)

ผลการวิจัย

1. ผลการสำรวจพฤติกรรมการใช้สื่อของนักเรียน

ปัจจัยส่วนบุคคลของนักเรียนในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของนักเรียนในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 67.1 ชาติพันธุ์ของนักเรียนมากที่สุด ได้แก่ ไทยวน (คนเมือง) ร้อยละ 55.9 รองลงมา ได้แก่ ไทยภาคกลาง ร้อยละ 25.0 ระดับชั้นของนักเรียนมากที่สุด ได้แก่ มัธยมศึกษาปีที่ 6 ร้อยละ 41.0 นักเรียนพักอาศัยอยู่กับบิดามารดา/บิดามารดาพร้อมปู่ย่า/บิดามารดาพร้อมตายายมากที่สุด ร้อยละ 62.0 รองลงมา ได้แก่ อาศัยอยู่กับมารดา ร้อยละ 15.0 ผู้ปกครองของนักเรียนมีอาชีพรับจ้างทั่วไป/ใช้แรงงาน มากที่สุด ร้อยละ 33.5 และเวลาว่างนักเรียนชอบฟังเพลง/ ดูหนัง/ดูโทรทัศน์มากที่สุด ร้อยละ 37.9 รองลงมา ได้แก่ เล่นอินเทอร์เน็ต ร้อยละ 32.8

ข้อมูลพฤติกรรมการใช้สื่อออนไลน์ของนักเรียนในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่

ปัจจุบันนักเรียนส่วนใหญ่ชอบติดตามเนื้อหาสื่อประเภทหนังสือ/ละคร/การ์ตูน/เพลง/บันเทิงมากที่สุด ร้อยละ 74.9 รองลงมา ได้แก่ เทียว/กิน ร้อยละ 53.4 นักเรียนชอบเล่นเกมสแนช/ยิง มากที่สุด ร้อยละ 29.4 รองลงมา ได้แก่ ผจญภัย ร้อยละ 17.6 นักเรียนชอบดูภาพยนตร์หรือละครแนว บู๊ แอ็กชั่น ยิ่ง ต่อสู้ ระทึกใจ (Action) มากที่สุด ร้อยละ 27.1 รองลงมา ได้แก่ ผจญภัย (Adventure) ร้อยละ 26.9 นักเรียนมีและใช้โทรศัพท์ Smart Phone หรือเครื่องคอมพิวเตอร์ส่วนตัวใช้งานได้อย่างอิสระมากที่สุด ร้อยละ 95.5 ใช้งานโซเชียลมีเดีย 4-6 ชั่วโมง/วัน มากที่สุด ร้อยละ 40.3 ปัจจุบันนักเรียนมีการใช้งาน YouTube มากที่สุด ร้อยละ 99.6 และนักเรียนมีการใช้งานสื่อโซเชียลมีเดียเพื่อพูดคุยกับเพื่อน มากที่สุด ร้อยละ 99.2

ข้อมูลระดับทัศนคติและพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงในโซเชียลมีเดียของนักเรียน

• การถูกกลั่นแกล้งในโซเชียลมีเดีย

นักเรียนส่วนใหญ่ไม่เคยถูกกลั่นแกล้งในโซเชียลมีเดีย โดยการเปรียบเทียบร้อยละของถูกกลั่นแกล้งในโซเชียลมีเดีย พบว่า นักเรียนเคยถูกนินทาผู้อื่นผ่านโซเชียลมีเดีย เช่น นินทาเพื่อนผ่านแชทที่สุด ร้อยละ 38.1 และเคยถูกผู้อื่นหลอกหลวงผ่านโซเชียลมีเดียเพื่อหวังลวงละเมิดทางเพศน้อยที่สุด ร้อยละ 5.4

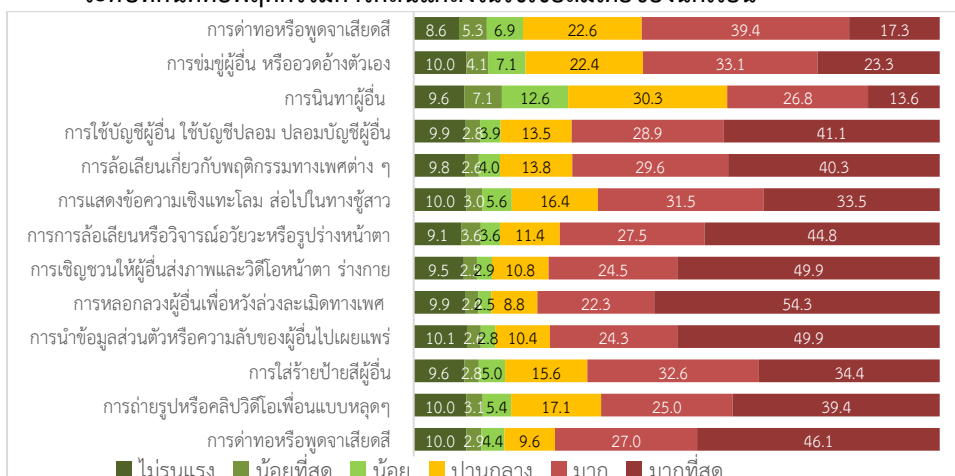
• การกลั่นแกล้งในโซเชียลมีเดีย

นักเรียนส่วนใหญ่ไม่เคยกลั่นแกล้งในโซเชียลมีเดีย โดยการเปรียบเทียบร้อยละของการกลั่นแกล้งในโซเชียลมีเดีย พบว่า นักเรียนเคยแสดงพฤติกรรมนินทาผู้อื่นผ่านโซเชียลมีเดียมากที่สุด ร้อยละ 29.0 และเคยแสดงพฤติกรรมล่อลวงหรือหลอกหลวงให้ผู้อื่นหลงเชื่อผ่านทางโซเชียลมีเดียน้อยที่สุด ร้อยละ 3.4

• สาเหตุของการมีพฤติกรรมกลั่นแกล้งในโซเชียลมีเดีย

นักเรียนที่มีทัศนคติเกี่ยวกับสาเหตุของพฤติกรรมการกลั่นแกล้งในโซเชียลมีเดียเป็นเพราะ เป็นเพราะ ทำด้วยความโกรธ บันดาลโทสะมากที่สุด ร้อยละ 35.7 รองลงมาคือ ไม่ทราบว่าการกระทำดังกล่าวเป็นความผิด ร้อยละ 33.4 และน้อยที่สุดคือ เคยเห็นคนในครอบครัวทำแบบนี้ ร้อยละ 2.9

• ระดับทัศนคติต่อพฤติกรรมการกลั่นแกล้งในโซเชียลมีเดียของนักเรียน

รูปที่ 1 แผนภูมิเปรียบเทียบร้อยละของระดับทัศนคติต่อพฤติกรรมการกลั่นแกล้งในโซเชียลมีเดีย

จากรูปที่ 1 พบว่านักเรียนส่วนใหญ่มีทัศนคติการคำทหาหรือพูดจาเสียดสีผ่านโซเชียลมีเดีย เช่น โฟส แชท หรือไลฟ์คำผู้อื่น ในระดับความรุนแรงมาก ร้อยละ 39.4 การข่มขู่ผู้อื่น หรืออวดอ้างตัวเอง ผ่านทางโซเชียลมีเดีย ในระดับความรุนแรงมาก ร้อยละ 33.1 การนินทาผู้อื่นผ่านโซเชียลมีเดีย ในระดับความรุนแรงปานกลาง ร้อยละ 30.3 การใช้บัญชีผู้อื่น ใช้บัญชีปลอม ปลอมบัญชีผู้อื่น ใช้บัญชีนิรนามไปคำผู้อื่นผ่านโซเชียลมีเดียเพื่อความสะใจ ในระดับความรุนแรงมากที่สุด ร้อยละ 41.1 การล้อเลียนเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศต่าง ๆ หรือเล่ามุขตลกที่ส่อเสียดทางเพศผ่านทางโซเชียลมีเดีย ในระดับความรุนแรงมากที่สุด ร้อยละ 40.3 การแสดงข้อความเชิงทะเลาะ โส่ไปในทางขู่สาว หรือแสดงความเป็นเจ้าของต่อผู้อื่นผ่านทางโซเชียลมีเดีย ในระดับความรุนแรงมากที่สุด ร้อยละ 33.5 การล้อเลียนหรือวิจารณ์อวัยวะหรือรูปร่างหน้าตาผ่านโซเชียลมีเดีย เช่น ขาเป็ด อ้วน หรือคำพูดต่าง ๆ ในระดับความรุนแรงมากที่สุด ร้อยละ 44.8 การเชิญชวนให้ผู้อื่นส่งภาพและวิดีโอหน้าตา ร่างกาย หรืออวัยวะเพศผ่านมาทางโซเชียลมีเดียเพื่อเก็บไว้หรือเผยแพร่ต่อ ในระดับความรุนแรงมากที่สุด ร้อยละ 49.9

การหลอกลวงผู้อื่นผ่านโซเชียลมีเดียเพื่อหวังล่วงละเมิดทางเพศ ในระดับความรุนแรงมากที่สุด ร้อยละ 54.3 การนำข้อมูลส่วนตัวหรือความลับของผู้อื่นไปเผยแพร่ผ่านโซเชียลมีเดีย เช่น โฟสรูปบัตรประชาชนของเพื่อนผ่าน facebook ในระดับความรุนแรงมากที่สุด ร้อยละ 49.9 การใส่ร้ายป้ายสีผู้อื่นผ่านโซเชียลมีเดีย ในระดับความรุนแรงมากที่สุด ร้อยละ 34.4 การถ่ายรูปหรือคลิปวิดีโอเพื่อนแบบหลุดๆ แล้วเอาไปแสดงความคิดเห็นผ่านทางโซเชียลมีเดีย ในระดับความรุนแรงมากที่สุด ร้อยละ 39.4 และการล่อลวงหรือหลอกลวงให้ผู้อื่นหลงเชื่อผ่านทางโซเชียลมีเดีย ในระดับความรุนแรงมากที่สุด ร้อยละ 46.1

- การถูกเกลียดชังในโซเชียลมีเดีย

นักเรียนส่วนใหญ่ไม่เคยถูกเกลียดชังในโซเชียลมีเดีย โดยการเปรียบเทียบร้อยละของการถูกเกลียดชังในโซเชียลมีเดีย พบว่า เคยถูกเข้าใจผิด โดยผู้อื่นโน้มน้าวชักจูงให้บุคคลอื่นเชื่อในข้อมูลผิดๆ มากที่สุด ร้อยละ 33.3 และเคยถูกไล่ล่า ช่มชู้ คุกคาม รุมประณามเพราะเห็นต่างจากคนอื่น น้อยที่สุด ร้อยละ 8.9

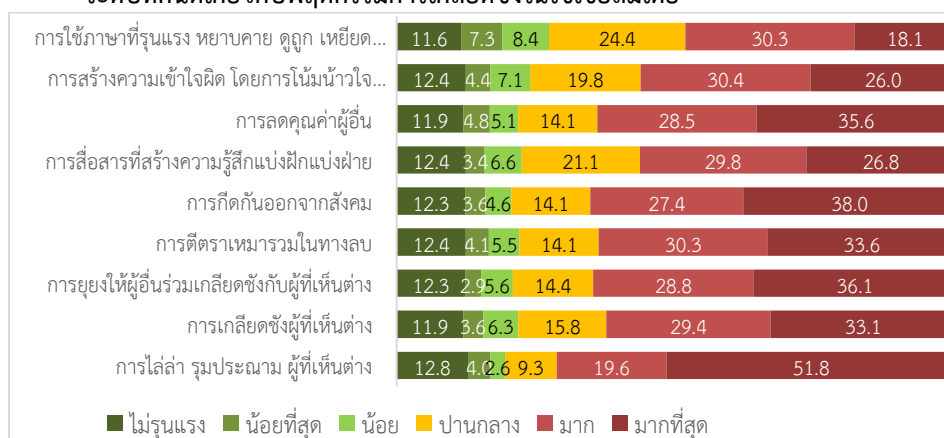
- การแสดงความเกลียดชังในโซเชียลมีเดีย

นักเรียนส่วนใหญ่ไม่เคยแสดงถึงความเกลียดชังในโซเชียลมีเดีย การเปรียบเทียบร้อยละของทัศนคติเกี่ยวกับการเกลียดชังในโซเชียลมีเดีย พบว่า นักเรียนเคยใช้ภาษาที่รุนแรง หยาดคาย ดูถูก เหยียดหยาม มากที่สุด ร้อยละ 41.5 และเคยไล่ล่า ช่มชู้ คุกคาม รุมประณาม ผู้ที่เห็นต่างน้อยที่สุด ร้อยละ 6.5

- สาเหตุการแสดงพฤติกรรมความเกลียดชังในโซเชียลมีเดีย

นักเรียนที่มีทัศนคติเกี่ยวกับสาเหตุการแสดงพฤติกรรมความเกลียดชังในโซเชียลมีเดียเป็นเพราะ ทำด้วยความโกรธ บันดาลโทสะมากที่สุด ร้อยละ 42.4 รองลงมา คือ ไม่ทราบว่าการกระทำดังกล่าวเป็น ความผิด ร้อยละ 33.7 และน้อยที่สุด ร้อยละ เคยเห็นคนในครอบครัวทำแบบนี้ ร้อยละ 3.7

- ระดับทัศนคติเกี่ยวกับพฤติกรรมความเกลียดชังในโซเชียลมีเดีย

รูปที่ 2 แผนภูมิเปรียบเทียบร้อยละของระดับทัศนคติต่อพฤติกรรมความเกลียดชังในโซเชียลมีเดีย

จากรูปที่ 2 พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีทัศนคติต่อการใช้ภาษาที่รุนแรง หยาดคาย ดูถูก เหยียดหยาม ในระดับความรุนแรงมาก ร้อยละ 30.3 การสร้างความเข้าใจผิด โดยการโน้มน้าวใจชักจูงให้เชื่อถ้อยด้วยข้อมูลผิดๆ หรืออคติส่วนตัว อยู่ในระดับความรุนแรงมาก ร้อยละ 30.4 การลดคุณค่าผู้อื่น ทำให้กลายเป็นตัวตลก อยู่ในระดับความรุนแรงมากที่สุด ร้อยละ 35.6 การสื่อสารที่สร้างความรู้สึกรังเกียจแค้น อยู่ในระดับความรุนแรงมากที่สุด ร้อยละ 29.8 การกีดกันออกจากสังคม อยู่ในระดับความรุนแรงมากที่สุด ร้อยละ 38.0 การตีตราเหมารวมในทางลบ อยู่ในระดับความรุนแรงมากที่สุด ร้อยละ 33.6 การยุยงให้ผู้อื่นร่วมเกลียดชังกับผู้ที่เห็นต่าง อยู่ในระดับความรุนแรงมากที่สุด ร้อยละ 36.1 การเกลียดชังผู้ที่เห็นต่าง อยู่ในระดับความรุนแรงมากที่สุด ร้อยละ 33.1 และการไล่ล่า ช่มชู้ คุกคาม รุมประณาม ผู้ที่เห็นต่าง อยู่ในระดับความรุนแรงมากที่สุด ร้อยละ 51.8

ข้อมูลเกี่ยวกับระดับพฤติกรรมความรู้เท่าทันการใช้โซเชียลมีเดียของนักเรียน (Media Literacy)

เมื่อนักเรียนเห็นข่าวสารจากโซเชียลมีเดีย นักเรียนมีพฤติกรรมอ่านข้อมูลข่าวสารที่ได้รับจากโซเชียลมีเดียอย่างละเอียดเป็นส่วนใหญ่ ร้อยละ 48.6 วิเคราะห์ข้อมูลข่าวสารที่ได้รับจากโซเชียลมีเดียอยู่เสมอเป็นส่วนใหญ่ ร้อยละ 47.5 เมื่อได้รับข้อมูลข่าวสารจากโซเชียลมีเดียจะไม่เชื่อเลยทันทีที่เป็นส่วนใหญ่ ร้อยละ 39.6 ตรวจสอบข้อมูลข่าวสารที่ได้รับจากแหล่งข่าวอื่น ๆ เป็นส่วนใหญ่ ร้อยละ 40.4 ไม่แชร์หรือโพสต์ภาพ/ ข้อมูลข่าวสารที่ได้รับ หากยังไม่แน่ใจว่าถูกต้องทุกครั้ง ร้อยละ 42.9 ไม่กดไลค์หรือแสดงความคิดเห็นเพื่อสนับสนุนข้อมูลข่าวสารที่มีเนื้อหาการกระทำความรุนแรงในโซเชียลมีเดียทุกครั้ง ร้อยละ 41.1 และตักเตือนเพื่อนหรือบุคคลใกล้ชิดให้ระมัดระวังในการแชร์ภาพ/ ข้อมูลต่าง ๆ ผ่านทางโซเชียลมีเดียเป็นส่วนใหญ่ ร้อยละ 38.8

ข้อมูลเกี่ยวกับระดับอภิทธิพลของโซเชียลมีเดียต่อพฤติกรรมด้านความรุนแรงของนักเรียน

นักเรียนส่วนใหญ่มีทัศนคติเกี่ยวกับพฤติกรรมด้านความรุนแรงทางเพศมากที่สุด ($\bar{X} = 3.43$) ซึ่งอยู่ในระดับความรุนแรงมาก ในขณะที่พฤติกรรมด้านความรุนแรงทางกายและด้านความรุนแรงทางสังคมน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.33$ เท่าๆ กัน) ซึ่งอยู่ในระดับความรุนแรงมาก โดยการเปรียบเทียบร้อยละของทัศนคติเกี่ยวกับอภิทธิพลของโซเชียลมีเดียต่อพฤติกรรมด้านความรุนแรงของนักเรียนรายข้อ พบว่านักเรียนมีทัศนคติต่ออภิทธิพลของโซเชียลมีเดียที่มีต่อพฤติกรรมที่แสดงถึงความรู้สึกน้อยใจมากที่สุด ร้อยละ 93.0 และทัศนคติต่ออภิทธิพลของโซเชียลมีเดียที่มีต่อการมีเพศสัมพันธ์โดยไม่ยินยอม (ข่มขืน) น้อยที่สุด ร้อยละ 86.3

ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักเรียนทั้ง 4 โรงเรียน

โรงเรียนในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ระดับทัศนคติและพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงในโซเชียลมีเดียของนักเรียนทุกโรงเรียนในจังหวัดเชียงใหม่ ไม่เคยถูกกลั่นแกล้งในโซเชียลมีเดีย และไม่เคยแสดงพฤติกรรมกลั่นแกล้งในโซเชียลมีเดีย ส่วนระดับทัศนคติและพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงในโซเชียลมีเดียของนักเรียนโรงเรียนในจังหวัดเชียงใหม่ส่วนใหญ่ไม่เคยถูกเกลียดชังในโซเชียลมีเดีย ยกเว้นโรงเรียนยุพราชวิทยาลัย และโรงเรียนฝางชนูปถัมภ์ที่นักเรียนถูกเกลียดชังในโซเชียลมีเดียเฉลี่ย 1-2 ครั้งต่อเดือน และส่วนใหญ่ไม่เคยแสดงพฤติกรรมเกลียดชังในโซเชียลมีเดีย ยกเว้นโรงเรียนฝางชนูปถัมภ์ที่นักเรียนแสดงพฤติกรรมเกลียดชังในโซเชียลมีเดียเฉลี่ย 1-2 ครั้งต่อเดือน แสดงว่านักเรียนโรงเรียนฝางชนูปถัมภ์มีพฤติกรรมความรุนแรงมากกว่าโรงเรียนยุพราชวิทยาลัย

2. ผลการทดสอบการถูกกลั่นแกล้งในโซเชียลมีเดีย การกลั่นแกล้งในโซเชียลมีเดีย การถูกแสดงความเกลียดชังในโซเชียลมีเดีย การแสดงความเกลียดชังในโซเชียลมีเดีย และพฤติกรรมความรู้เท่าทันการใช้งานโซเชียลมีเดีย

ตารางที่ 1 ค่าไคสแควร์ (χ^2) การถูกกลั่นแกล้งในโซเชียลมีเดีย การกลั่นแกล้งในโซเชียลมีเดีย การถูกแสดงความเกลียดชังในโซเชียลมีเดีย การแสดงความเกลียดชังในโซเชียลมีเดีย และพฤติกรรมการรู้ทันการใช้งานโซเชียลมีเดียของนักเรียน

พฤติกรรมในโซเชียลมีเดีย	ค่า χ^2 และ (p-value)			
	ลักษณะครอบครัว	อาชีพผู้ปกครอง	กิจกรรมเวลาว่าง	แนวเกมส์ที่ชอบ
ถูกกลั่นแกล้ง	5.871 (0.209)	27.002 (<0.001*)	7.615 (0.368)	9.413 (0.224)
การกลั่นแกล้ง	3.051 (0.549)	11.644 (0.020*)	11.845 (0.106)	10.195 (0.178)
ถูกแสดงความเกลียดชัง	0.333 (0.988)	0.394 (0.983)	4.745 (0.691)	4.061 (0.773)
แสดงความเกลียดชัง	6.114 (0.191)	13.224 (0.010*)	9.841 (0.198)	7.005 (0.428)
การรู้ทันสื่อ	10.434 (0.578)	13.686 (0.321)	33.195 (0.044*)	31.071 (0.072)

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 1 พบว่า พฤติกรรมการถูกกลั่นแกล้งในโซเชียลมีเดีย พฤติกรรมการกลั่นแกล้งในโซเชียลมีเดีย พฤติกรรมการแสดงความเกลียดชังในโซเชียลมีเดีย ขึ้นอยู่กับอาชีพของผู้ปกครอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และพฤติกรรมการรู้ทันการใช้งานโซเชียลมีเดียขึ้นอยู่กับกิจกรรมเวลาว่างของนักเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

การทดสอบการกลั่นแกล้งในโซเชียลมีเดียขึ้นอยู่กับสาเหตุของการกลั่นแกล้งในโซเชียลมีเดีย และทดสอบการเกลียดชังในโซเชียลมีเดียขึ้นอยู่กับสาเหตุของการเกลียดชังในโซเชียลมีเดีย

ตารางที่ 2 ค่าไคสแควร์ (χ^2) การกลั่นแกล้งในโซเชียลมีเดียขึ้นอยู่กับสาเหตุของการกลั่นแกล้งในโซเชียลมีเดีย และทดสอบการเกลียดชังในโซเชียลมีเดียขึ้นอยู่กับสาเหตุของการเกลียดชังในโซเชียลมีเดีย

สาเหตุของการกลั่นแกล้งในโซเชียลมีเดีย	ค่า χ^2 และ (p-value)	
	การกลั่นแกล้งในโซเชียลมีเดีย	การเกลียดชังในโซเชียลมีเดีย
ไม่ทราบว่าการกระทำดังกล่าวเป็นความผิด	0.243 (0.622)	3.094 (0.079)
เคยเห็นคนในครอบครัวทำแบบนี้	0.893 (0.345)	0.422 (0.516)
ทำด้วยความโกรธ บันดาลโทสะ	18.311 (<0.001*)	18.655 (0.080)
เคยเห็นคนในชุมชนทำแบบนี้	0.155 (0.734)	0.441 (0.507)
การกระทำแบบนี้ไม่ใช่เรื่องใหม่เพราะเคยทำมาก่อน	1.299 (0.254)	1.371 (0.242)
เห็นตัวอย่างจากเพื่อนๆ หรือคนอื่นในโรงเรียนทำ	6.945 (0.008*)	6.271 (0.012*)
เคยถูกผู้อื่นกระทำมาก่อน เลยอยากเป็นผู้กระทำบ้าง	4.243 (0.039*)	4.509 (0.034*)
เห็นมาจากสื่อหรือในสังคมโซเชียล	0.511 (0.475)	2.929 (0.087)
ต้องการให้เพื่อนสนิทยอมรับ	0.345 (0.557)	5.804 (0.016*)
การได้รับข่าวสารที่สร้างความเข้าใจผิดบนโลกโซเชียล	0.223 (0.637)	0.615 (0.433)
มีการทะเลาะกันบนโลกโซเชียล	13.957 (<0.001*)	8.957 (0.003*)
ถูกข่มขู่รังแกบนโลกโซเชียล	1.882 (0.170)	3.035 (0.516)

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 2 พบว่า พฤติกรรมการกลั่นแกล้งในโซเชียลมีเดียขึ้นอยู่กับสาเหตุของการกลั่นแกล้งในโซเชียลมีเดีย ได้แก่ ทำด้วยความโกรธ บันดาลโทสะ เห็นตัวอย่างจากเพื่อนๆ หรือคนอื่นในโรงเรียนทำ เคยถูกผู้อื่นกระทำมาก่อน เลยอยากเป็นผู้กระทำบ้าง และมีการทะเลาะกันบนโลกโซเชียล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

พฤติกรรมการความเกลียดชังในโซเชียลมีเดียขึ้นอยู่กับสาเหตุของการแสดงความเกลียดชังในโซเชียลมีเดีย ได้แก่ เห็นตัวอย่างจากเพื่อนๆ หรือคนอื่นในโรงเรียนทำ เคยถูกผู้อื่นกระทำมาก่อน เลยอยากเป็นผู้กระทำบ้าง ต้องการให้เพื่อนสนิทยอมรับ และมีการทะเลาะกันบนโลกโซเชียล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผล

พฤติกรรมการถูกกลั่นแกล้งในโซเชียลมีเดีย พฤติกรรมการกลั่นแกล้งในโซเชียลมีเดีย และพฤติกรรมการแสดงความเกลียดชังในโซเชียลมีเดีย ขึ้นอยู่กับอาชีพของผู้ปกครอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 หมายความว่า อาชีพของผู้ปกครองส่งผลต่อพฤติกรรมการถูกกลั่นแกล้งในโซเชียลมีเดีย และการแสดงความเกลียดชังในโซเชียลมีเดีย เนื่องจากอาชีพของผู้ปกครองบางอาชีพต้องทำงานไม่เป็นเวลาทำให้ไม่มีเวลาได้ดูแลเด็ก อาชีพผู้ปกครองส่งผลให้เกิดการถูกกลั่นแกล้งของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายของนักเรียนในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ โดยพบว่าอาชีพที่มีความเสี่ยงที่เด็กนักเรียนมีแนวโน้มการถูกกลั่นแกล้งคือ อาชีพค้าขาย ธุรกิจส่วนตัว ผู้รับเหมาและอาชีพรับจ้างทั่วไป อาชีพใช้แรงงานจึงมีผลต่อเด็กบางคน ไม่ว่าจะการกลั่นแกล้งเพื่อนๆ หรือถูกเพื่อนๆ กลั่นแกล้ง ในบางอาชีพอาจจะเข้าไม่ถึงโซเชียลมีเดียจึงทำให้ตามไม่ทันเด็กและไม่สามารถสอนเด็กในการใช้โซเชียลมีเดียได้ ซึ่งการกลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์นั้นส่งผลกระทบต่ออย่างมีนัยสำคัญต่อนักเรียนอย่างมาก ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของบุษยรัตน์ รุ่งสาคร (2554) ศึกษาเรื่อง การศึกษาผลกระทบของครอบครัวและการเห็นคุณค่าในตนเองที่มีต่อทัศนคติการข่มเหงรังแกผ่านโลกไซเบอร์ของนักเรียนหญิงมัธยมศึกษาตอนปลายเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัย พบว่า ความสัมพันธ์ในครอบครัวมีผลต่อทัศนคติเกี่ยวกับการข่มเหงรังแกผ่านโลกไซเบอร์ ได้แก่ ประสบการณ์ความรุนแรงในครอบครัว และการขาดการเอาใจใส่จากผู้ปกครองจึงส่งผลให้นักเรียนหญิงมีทัศนคติต่อการรังแกผ่านโลกไซเบอร์ที่ไม่ถูกต้อง เนื่องจากอาชีพบางอาชีพทำให้ผู้ปกครองมีเวลาไม่ตรงกับเด็กและไม่มีเวลาที่จะสอนและละเลยในหน้าที่ของจึงทำให้เด็กคิดว่าสิ่งที่ทำไม่ใช่เรื่องที่มีผิด

พฤติกรรมการรู้ทันการใช้งานโซเชียลมีเดียขึ้นอยู่กับกิจกรรมเวลาว่างของนักเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 หมายความว่า กิจกรรมเวลาว่างของนักเรียนส่งผลต่อพฤติกรรมการรู้ทันการใช้งานโซเชียลมีเดีย ซึ่ง UNESCO (2013) และ Hobbs (2011) ได้ระบุว่า การรับเนื้อหาสื่อควรวิเคราะห์อย่างสมเหตุสมผลและแสดงออกผ่านสื่ออย่างสร้างสรรค์ เนื่องจากกิจกรรมยามว่างของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายของนักเรียนในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ที่แตกต่างกัน เช่น การฟังเพลง/ดูหนัง/ดูโทรทัศน์ การเล่นเกมออนไลน์ การเล่นเกมสื่ การเล่นเกมดนตรี/ร้องเพลง การเล่นเกมกีฬา การอ่านหนังสือและอื่นๆ จึงทำให้รู้เท่าทันการใช้งานโซเชียลมีเดียมีความแตกต่างกัน โดย การฟังเพลง/ดูหนัง/ดูโทรทัศน์มีผลต่อการรู้เท่าทันการใช้งานโซเชียลมีเดียของเด็กนักเรียนบางคน เนื่องจากนักเรียนอยู่ใน

พื้นที่ที่เข้าถึงอินเทอร์เน็ตได้ไม่มากนัก จึงทำให้การรับข้อมูลข่าวสารส่วนใหญ่มาจากการฟังเพลง/ดูหนัง/ดูโทรทัศน์

การกลั่นแกล้งในโซเชียลมีเดียขึ้นอยู่กับสาเหตุของการกลั่นแกล้งในโซเชียลมีเดีย ได้แก่ ทำด้วยความโกรธ บันดาลโทสะ เห็นตัวอย่างจากเพื่อนๆ หรือคนอื่นในโรงเรียนทำ เคยถูกผู้อื่นกระทำมาก่อน เลยอยากเป็นผู้กระทำบ้าง และมีการทะเลาะกันบนโลกโซเชียล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 หมายความว่า สาเหตุของการกลั่นแกล้งในโซเชียลมีเดีย ได้แก่ ทำด้วยความโกรธ บันดาลโทสะ เห็นตัวอย่างจากเพื่อนๆ หรือคนอื่นในโรงเรียนทำ เคยถูกผู้อื่นกระทำมาก่อน เลยอยากเป็นผู้กระทำบ้าง และมีการทะเลาะกันบนโลกโซเชียลส่งผลต่อการกลั่นแกล้งในโซเชียลมีเดีย ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของนภาพรรณ อาษาเพชร (2560) ได้ศึกษาเรื่อง การรังแกผ่านโลกโซเชียล ความรุนแรงที่ต้องแก้ไข และนวัตกรรมการจัดการปัญหา โดยการกลั่นแกล้งกันบนโซเชียลมีเดียสาเหตุหลักเกิดจากความก้าวหน้าของเทคโนโลยี ง่ายต่อการใช้งาน เป็นการสื่อสารที่สามารถใช้ได้ทันที ดังนั้นเมื่อเกิดความไม่เข้าใจในการสื่อสาร หรือได้รับข่าวสารผิดจากโซเชียลมีเดีย เด็กเยาวชนจึงใช้โซเชียลมีเดียในการกระทำการกลั่นแกล้งโดยแสดงความคิดเห็นผ่านโซเชียลมีเดีย การโพสต์ผ่านทางโซเชียลมีเดีย จึงทำให้เกิดการทะเลาะกันบนโซเชียลมีเดีย เพื่อสร้างความเสียหายให้กับคู่กรณี

การเกลียดชังในโซเชียลมีเดียขึ้นอยู่กับสาเหตุของการเกลียดชังในโซเชียลมีเดีย ได้แก่ เห็นตัวอย่างจากเพื่อนๆ หรือคนอื่นในโรงเรียนทำ เคยถูกผู้อื่นกระทำมาก่อน เลยอยากเป็นผู้กระทำบ้าง ต้องการให้เพื่อนสนิทยอมรับ และมีการทะเลาะกันบนโลกโซเชียล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 หมายความว่า สาเหตุของการเกลียดชังในโซเชียลมีเดีย ได้แก่ เห็นตัวอย่างจากเพื่อนๆ หรือคนอื่นในโรงเรียนทำ เคยถูกผู้อื่นกระทำมาก่อน เลยอยากเป็นผู้กระทำบ้าง ต้องการให้เพื่อนสนิทยอมรับ และมีการทะเลาะกันบนโลกโซเชียลส่งผลต่อการเกลียดชังในโซเชียลมีเดีย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของฤทัยชนนี สิทธิชัย และธันยาร ทุตเกื้อ (2560) เรื่อง พฤติกรรมรังแกบนโลกโซเชียลของเยาวชนในสามจังหวัดชายแดนใต้ ซึ่งมีสาเหตุของการรังแกกันของเยาวชนผ่านโลกโซเชียลส่วนใหญ่มาจากปัญหาด้านอิทธิพลความรุนแรงจากเพื่อน โดยพฤติกรรมของเพื่อนนั้นชอบใช้ความรุนแรงต่อกัน ซึ่งในบางครั้งถึงขั้นมีเรื่องชกต่อยกันภายหลัง ร้ายไปกว่านั้นคือ เยาวชนที่มีพฤติกรรมรังแกผู้อื่นบนโลกโซเชียลเลือกคบเพื่อนที่มีกลุ่มเสี่ยง ทั้งเพื่อนที่อยู่ในสภาพแวดล้อมที่สุ่มเสี่ยงในด้านยาเสพติด พฤติกรรมก้าวร้าว ซึ่งเยาวชนดังกล่าวจะเห็นเรื่องดังกล่าวเป็นเรื่องปกติธรรมดา ดังนั้นกลุ่มเพื่อนและคนใกล้ชิด รวมถึงประสบการณ์การพบเห็นการกระทำดังกล่าวจึงเป็นปัจจัยสำคัญอย่างมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับจังหวัดเชียงใหม่

โรงเรียนระดับมัธยมศึกษาควรมีการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับพฤติกรรมความชอบของนักเรียนเพื่อสร้างความสนใจในเนื้อหาการเรียนการสอน และมีการแทรกเนื้อหาที่เป็นประโยชน์และช่วยลดความรุนแรงในนักเรียนลงได้ เช่น พฤติกรรมความรุนแรง การรู้เท่าทันสื่อ การกลั่นแกล้งบนโซเชียลมีเดีย และการสร้างความเกลียดชัง

หน่วยงานที่ทำงานเกี่ยวข้องกับเด็กเยาวชนในจังหวัดเชียงใหม่ อาทิ สำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ สำนักงานศึกษาธิการ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด ฯลฯ สามารถนำเอาผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนจัดกิจกรรมกับเด็กเยาวชนในพื้นที่ได้ เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของเด็กเยาวชน

2. ข้อเสนอต่อการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมความรุนแรงในการใช้สื่อของนักเรียนในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น และมีเปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมความรุนแรงในการใช้สื่อของนักเรียนในแต่ละระดับ

3. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ควรมีการผลิตสื่อให้ความรู้เกี่ยวกับการรู้เท่าทันสื่อให้กับนักเรียนที่ไม่สามารถเข้าถึงข่าวสารทางโซเชียลมีเดียได้ โดยให้ความรู้ผ่านช่องทางสื่อบุคคล สื่อในชุมชน เช่น เสียงตามสาย หรือสื่อการสอนประเภทคลิปวิดีโอ แผ่นพับ และโปสเตอร์ ในระดับประเทศควรมีนโยบายเกี่ยวกับการควบคุมการกระทำความรุนแรงต่อเด็กนักเรียนในสื่อโซเชียลมีเดียอย่างเข้มงวด ควรเพิ่มข้อกฎหมายในพรบ.คุ้มครองเด็กให้ครอบคลุมกับสถานการณ์ความรุนแรงต่อเด็กในปัจจุบัน โดยเฉพาะความรุนแรงจากสื่อออนไลน์

เอกสารอ้างอิง

- นภาพรธรรม อาษาเพชร. (2560). การรังแกผ่านโลกโซเชียล ความรุนแรงที่ต้องแก้ไข และนวัตกรรมการจัดการปัญหา. *วารสารวิชาการนวัตกรรมสื่อสารสังคม*, 1(9), 100-106.
- บุษยรัตน์ รุ่งสาคร. (2554). การศึกษาผลกระทบของครอบครัวและการเห็นคุณค่าในตนเองที่มีต่อทัศนคติการข่มเหงรังแกผ่านโลกโซเชียล ของนักเรียนหญิงมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตกรุงเทพมหานคร. (วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหิดล).
- ฤทัยชนนี สิทธิชัย และ ธันยากร ตุดแก้ว. (2560). พฤติกรรมการรังแกบนโลกโซเชียลของเยาวชนในสามจังหวัดชายแดนใต้. *วารสารวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์*, 28, 86-99.
- Hobbs, R. (2011). *Digital and media literacy: Connecting culture and classroom*. Thousand Oaks, CA: Corwin Press.
- UNESCO. (2013). *Global Media and Information Literacy (MIL) Assessment Framework: Country Readiness and Competencies*. Paris: UNESCO.
- UNESGO. (2017). *School Violence and Bullying: Global Status Report. the International Symposium on School Violence and Bullying: From Evidence to Action*. 17 – 19